ETCS: startuje výhradní provoz vyššího stupně zabezpečení české železnice, 1. ledna 2025

2.1.2025 - | Drážní úřad ČR

1803 vlaků vybavených systémem ETCS, 3500 proškolených strojvedoucích a 110 km tratí. S tím vstupuje česká železnice do nové éry: výhradního provozu evropského vlakového zabezpečovače ETCS, který začíná od 1. ledna hlídat provoz postupně na celkem 622 km hlavních tratí v ČR. Jednotný systém ETCS umí v případě chyby strojvedoucího automaticky zastavit nebo zpomalit vlak.

„Po dvou letech závěrečné fáze intenzívního testování, ladění systému, přípravy dopravců i infrastruktury a sbírání informací z testovacího výhradního provozu na moravské trati mezi Olomoucí a Uničovem tu konečně máme okamžik, kdy startuje toto plošné zavádění vyšší míry zabezpečení české železnice. Začínáme v průběhu ledna 2025 více než 600 kilometry nejvytíženějších tratí s plnohodnotnou verzí systému ETCS. Jako první je od dnešního dne na řadě více než 100 km nejvytíženější trati u nás mezi Přerovem a Českou Třebovou,“ říká ministr dopravy Martin Kupka.

O tom, že Česká republika potřebuje jednotný, plošný a na lidském faktoru nezávislý systém zabezpečení, rozhodlo Ministerstvo dopravy v roce 2017. Od té doby se na zavádění výhradního provozu společně připravuje Správa železnic, všichni dopravci, Ministerstvo dopravy i dodavatelé technologií do lokomotiv i traťové části systému. Ministerstvo dopravy podpořilo dopravce při vybavování lokomotiv tzv. palubními jednotkami, které jsou součástí fungování systému ETCS, částku ve výši cca 7,7 miliard Kč. Celkové náklady zavádění systému na více než 4000 km tuzemských tratí do roku 2030 lze vyčíslit na cca 32 miliard Kč.

„Zavádění ETCS je jeden z nejambicióznějších projektů v dějinách české železnice, nejen z pohledu technické náročnosti a vynaložených nákladů. Chtěl bych proto ocenit snahu tisíců lidí různých profesí, kteří se na přípravách v posledním desetiletí podíleli,“ říká generální ředitel Správy železnic Jiří Svoboda.

Evropský zabezpečovač bude nově dohlížet na přibližně 50 tisíc vlaků měsíčně. Zprvu to bude převážně na klíčových úsecích hlavních koridorů, což představuje víc než 42 procent provozních výkonů vlaků na síti Správy železnic. Na vytížené regionální trati mezi Olomoucí a Uničovem je výhradní provoz ETCS zavedený už dva roky.

„3500 nyní proškolených strojvedoucích znamená, že dopravci mají naplněny aktuální potřeby ke spuštění výhradního provozu dle harmonogramu. Školí se ale samozřejmě dál,“ říká ke startu nového zabezpečovače ředitel Drážního úřadu Jiří Kolář.

ETCS je jednotný evropský vlakový zabezpečovač, který v případě ohrožení bezpečnosti převezme řízení a vlak zpomalí nebo zastaví. Typicky v situaci, kdy strojvedoucí přehlédne červenou na návěstidle. Funguje díky propojení palubní jednotky a snímačů na lokomotivě s čidly v kolejišti (dobře patrné žluté obdélníky na pražcích) a stožáry podél tratí. Neustále vyhodnocuje dění na trati a stanovuje vlaku automaticky maximální rychlost, kterou v ten daný moment může bezpečně jet i udržuje odstup od dalších vozidel či souprav na stejné koleji. Pro přiblížení lze zjednodušeně říci, že ETCS na železnici funguje v podstatě podobně jako u nás dostupné adaptivní tempomaty v autech: oba zastaví před dalším vozidlem v koloně bez zásahu člověka. Zavedením povinného provozu všech

vlaků pod dohledem tohoto systému dojde na trati k významnému zvýšení bezpečnosti. Zabezpečovač ale výhledově navíc umožní využít i další své přednosti, jako je zvýšení kapacity tratí a na vybraných úsecích i jízdy vyšší rychlostí. Díky jednotnému systému také nebude nutné na státních hranicích měnit lokomotivy, což umožní plynulejší mezinárodní dopravu.

„Systém ETCS je poměrně komplexní nástroj propojující lokomotivy, koleje a okolí tratí. I přes pečlivou, dlouhodobou přípravu a postupný náběh systému si jsme vědomi toho, že může a nejspíš i bude zejména v prvním období po 1. lednu docházet k situacím, které mohou vést k zastavování vlaků nebo zpožděním. Máme na to zavedené postupy a přeji si, aby dopady na cestující i další zákazníky byly co nejmenší. Vlak také může zastavit v důsledku toho, že systém splní svou funkci, konec konců se jedná o zabezpečovač,“ doplňuje ministr Kupka.

Na zavedení výhradního provozu pod dohledem ETCS na vybraných úsecích I. a II. koridoru a spojovací větvi mezi Přerovem – Českou Třebovou naváže od 8. ledna 2025 trať mezi Břeclaví a Bohumínem, o týden později to pak bude spojení České Třebové přes Adamov a Modřice až do Břeclavi a konečně od 22. ledna se zapojí i trať mezi Prahou-Běchovicemi, Pardubicemi a Českou Třebovou, čímž dojde k propojení celé hlavní vlakové spojnice Čech s Moravou.

Více informací k fungování systému ETCS naleznete na webu Správy železnic a v prosincové tiskové zprávě správce tuzemských kolejí.

https://ducr.cz/tiskove-zpravy/etcs-startuje-vyhradni-provoz-vyssiho-stupne-zabezpeceni-ceske-zeleznice-1-ledna-2025